PON VIDYASHRAM GROUP OF SENIOR SECONDARY SCHOOLS

CLASS: VII std SUBJECT: Sanskrit, L2

पाठः 14 - संयुक्तपरिवारस्य महत्त्वम्.

1. एकपदेन उत्तरत ।

क. गृहे कस्याः मनः न रमते ?

प्रियायाः

ख. गृहे का एकाकिनी भवति ?

प्रिया

ग. गृहकार्ये का संलग्ना भवति ?

प्रियायाः माता

घ. प्रियायाः परिवारः कीदृशः ?

एकल परिवारः

ङ. अस्माभिः कस्मिन् परिवारे वसितव्यम् ?

संयुक्त परिवारे

2. पूर्णवाक्येन उत्तरत ।

क. प्रियायाः गृहे के सन्ति ?

प्रियायाः गृहे तस्याः माता, पिता, अनुजः च सन्ति ।

ख. प्रतीकस्य परिवारे के सन्ति ?

प्रतीकस्य परिवारे पितामहः, पितामही, पितृव्यः, पितृव्या, पितृव्यपुत्रः, पितृव्यपुत्री च सन्ति ।

ग. प्रतीकः केन सह क्रीडति ?

प्रतीकः अग्रजया, अनुजेन सह क्रीडति ।

घ. अस्माकं प्रगतिः केन भवति ?

अस्माकं प्रगतिः संयुक्त परिवारेण भवति ।

ङ. प्रिया पितरं किं वदिष्यति ?

प्रिया पितरं परिवार सदस्यान् आनेतुं वदिष्यति ।

3. प्रश्न निर्माणं कुरुत।

क. गृहे मम मनः न रमते। किम् ?

ख. पिता पूर्णदिनं कार्यालये भवति। कुत्र ?

ग. संयुक्तपरिवारे बहवः जनाः भवन्ति। के ?

घ. पितामहः अस्मान् बोधयति। कान् ?

ङ. अहं पितरं वन्दिष्यामि। कम् ?

4. अधोलिखित पदानां विभक्तिः वचनं च लिखत।

पदम्	विभक्तिः	वचनम्
क. पितरम्	द्वितीया	एकवचनम्
ख. अस्मान्	द्वितीया	बहुवचनम्
ग. कार्यालये	सप्तमी	एक वचनम्
घ. अग्रजया	तृतीया	एक वचनम्
ङ. परिवारे	सप्तमी	एक वचनम

6. रिक्त स्थानम् पूरयत। Fill in the blanks.

क. अहम् क्रीडितुम् बहिः न गच्छामि।

ख. अधुना गृहे चलामः।

ग. अहं मित्रैः सह क्रीडितुम् गच्छामि।

घ. यथा मम परिवारे मम पितामहः, पितामही, पितृव्यः च सन्ति।

ङ. अहम् अपि चलिष्यामि।

सर्वनाम शब्दरूपाणि

तत् पुल्लिङ्ग शब्द रूपम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा	स:	तौ	ते
द्वितीया	तम्	तौ	तान्
तृतीया	तेन	ताभ्याम्	तै:
चतुर्थी	तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्य:
पञ्चमी	तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्य:
षष्ठी	तस्य	तयो:	तेषाम्
सप्तमी	तस्मिन्	तयो:	तेषु

तत् स्त्रीलिङ्ग शब्द रूपम्

प्रथमा	सा	ते	ता:
द्वितीया	ताम्	ते	ता:
तृतीया	तया	ताभ्याम्	ताभि:
चतुर्थी	तस्यै	ताभ्याम्	ताभ्य:
पञ्चमी	तस्या:	ताभ्याम्	ताभ्य:
षष्ठी	तस्या:	तयो:	तासाम्
सप्तमी	तस्याम्	तयो:	तासु

तत् नपुंसकलिङ्ग शब्दरूपम्

प्रथमा	तत्	ते	तानि
द्वितीया	तत्	ते	तानि
तृतीया	तेन	ताभ्याम्	तै:
चतुर्थी	तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्य:
पञ्चमी	तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्य:
षष्ठी	तस्य	तयो:	तेषाम्
सप्तमी	तस्मिन्	तयो:	तेषु

संख्या - 51 - 100

51	एकपञ्चाशत्
52	द्विपञ्चाशत्
53	त्रिपञ्चाशत्
54.	चतुः पञ्चाशत्
55	पञ्च पञ्चाशत्
56	षट् पञ्चाशत्
57	सप्त पञ्चाशत्
58	अष्ट पञ्चाशत्
59	नव पञ्चाशत्
60	षष्टि:
61	एक षष्ठी:
62	द्विषष्ठी:
63	त्रिषष्ठि:
64	चतुर्षष्ठि:
65	पञ्च षष्ठि:
66	षट् षष्ठि:
67	सप्त षष्ठि:
68	अष्ट षष्ठि:
69	नव षष्ठि:
70	सप्तति:
71	एक सप्तति:
72	द्वि सप्तति:
73	त्रिसप्तति:
74	चतुस्सप्तति:
75	पञ्च सप्तति:
76	षट् सप्तति:
77	सप्त सप्तति:
78	अष्ट सप्तति:
79	नव सप्तति:
80	अशीति:
81	एकाशीति:
82	द्व्यशीति:
83	त्र्यशीति:
84	चतुरशीति:
85	पञ्चाशीति:
86	षडशीति:
87	सप्ताशीति:
88	अष्टाशीति:
89	नवाशीति:
90	नवति:
91	एक नवति:
92	द्वि नवति:
93	त्रि नवति:
94	चतुर्नवति:
95	पञ्च नवति:
96	षण्णवति:
97	सप्त नवति:
98	अष्टा नवति:
99	नव नवति:
100	शतम्